

Планиране на уеб сайтове, функционалности и основни аспекти на често използваните системи

3.2 ПЛАНИРАНЕ НА УЕБ САЙТОВЕ, ФУНКЦИОНАЛНОСТИ И ОСНОВНИ АСПЕКТИ НА ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СИСТЕМИ

Най-добрите уеб сайтове са създадени от прецизно, задълбочено планиране и проучване преди процесът на проектиране да започне. Преди създаването на сайта има няколко важни фактора, на които е необходимо да обърнете внимание. Заради това си струва да отделите време за изследвания и разработки.

Една от техниките за планиране и управление, използвани в уеб сайт дизайна, е картографиране на съдържанието. То е подобно на мисловните карти, но е фокусирано върху съдържанието на сайта. Процесът на картографиране ще ви помогне да проучите и визуализирате съдържанието си. Тя може да бъде проста и ценна част от цялостната стратегия за структуриране на съдържанието в сайта. Това кратко ръководство може да ви помогне да започнете.

По-конкретно, за да видите вашето съдържание, което е свързано с целите на клиента, потребителите, както и всички останали части от уеб сайта ви, трябва да използвате картографиране. Това ви позволява да забележите пропуски и възможности в стратегията си за развитие на съдържанието.

Трябва да предприемете три основни действия:

- **Определяне на бизнес целите:** Това включва доброто познаване на вашите клиенти, което означава, че знаете какво искат да извлекат от съдържанието на уеб сайта си.
- **Разбиране към потребителите на сайта:** Вие знаете защо потребителите отиват в уеб сайта и от какво съдържание се нуждаят.
- **Разбиране изискванията за съдържанието:** Да знаете ограниченията и изискванията на съдържанието (напр. стилови, технически, правни и т.н.), което ще показвате.

Тези действия ви помагат да създадете добър дизайн на уеб сайта. Добрият дизайн е естетическият, но и трябва да създава условия, които да улесняват потребителите. Целите на уеб дизайна са свързани и със сглобяването на информацията по начин, който е визуално привлекателен с помощта на наличните инструменти.

Силно свързан с уеб дизайна е дизайнът за печат и въпреки многото различия, си струва да ги сравнявате и различавате. Уеб дизайнът и дизайнът за печат имат същите цели, но ги изпълняват по различни начини. В случай на дизайн за печат човекът е само пасивният получател на съдържанието, но в случая на уеб дизайн, той е активният им потребител. Това е решаващо понятие за разбиране: мрежата е активна среда и терминът, който описва процеса на дизайн е дизайнът на взаимодействие с потребителите.

Когато става въпрос за взаимодействие с потребители, трябва да запомните, че предлагането на твърде много опции може да бъде също толкова лошо, колкото и предлагането на недостатъчно. Ако има повече опции за потребителя, отговорността на дизайнера е да гарантира, че той няма да се изгуби. Този проблем е силно свързан с термина за потребителското изживяване - това е цялата сума от взаимодействията на потребителя с уеб сайта.

Въпреки това, във всички случаи, целта на дизайнера е да създаде сайтове, които обслужват нуждите на потребителите. Този подход може да се нарече ориентиран към

потребителя дизайн. За да разберете какво иска клиентът, преди да започнете работата си, винаги трябва да помните етапите на планиране. Тези етапи обикновено могат да бъдат определени като:

- Определяне на цели и стратегия - намерете подробен отговор на въпроса: „Защо този уеб сайт трябва да съществува?“
- Изследвания - имайте представа за това какво могат да очакват посетителите на сайта, като се има предвид как са проектирани конкурентните сайтове и какво ги прави толкова привлекателни за потребителите.
- Информационна структура - осигуряване на оптимални навигационни пътеки за потребителя, които им помагат да стигнат от една търсена страница до друга.
- Скициране - това е първата чернова на уеб сайта, като се имат предвид трите предишни елемента.
- Схематичен дизайн - организация на съдържанието и функциите на уеб страниците, избягвайки визуалния дизайн. Можете да ги създавате на хартия, бяла дъска или в програма като Microsoft Visio, Adobe Fireworks, Adobe Illustrator или Omnigraffle.
- Макети - започнете да изследвате визуалните елементи на даден сайт, като типография, изображения (снимки и илюстрации) или дори елементи на потребителски интерфейс (бутони, навигационни ленти).

Може да бъде полезно да се вземат предвид и някои фиктивни потребители на вашия уеб сайт, като се използва методът, наречен сценарии и символи. Можете да създадете няколко недействителни личности и да предположите как сайта ви им е бил представен - какви са техните намерения и приоритети и какво се надяват да постигнат, използвайки сайта. Разглеждайки преживяването през очите на другите, можете да придобиете повече опит, насочен към потребителите.

Имайки предвид възможните сценарии и потребители, трябва да определите дизайна за навигация. Нека разгледаме два типа структури на уеб сайтове, които накрая ще се приложат в менютата за навигация: широка и дълбока. Първо, има широка навигационна структура, в която основните страници са изброени хоризонтално.

В широката навигационна система основните страници са видими заедно. За малките уеб сайтове това често е логичен избор. Потребителят може лесно да прескочи до всяка от основните страници с едно щракване на лентата за навигация във всяка страница. Но трябва да помните, че сте ограничени по ширината на екрана, така че ако представите твърде много опции, сайтът може да се затрупа или да объркате потребителя. Така че недостатъкът на широката навигационна структура е, че може да има ограничения до това колко информация лесно да се показва на екрана.

Алтернативен метод за организиране на съдържание в уеб сайта е дълбоката навигация, която опростява основната навигация и след това подрежда свързаните с групата страници в категории. Този тип навигация осигурява опростен тип входни точки за потребителя. Въпреки това, дизайнерът трябва да реши как да бъдат организирани страниците вътре в тези основни връзки. Падащите менюта и допълнителните навигационни менюта са често срещани решения на този проблем.

Струва си да се преосмисли навигацията в уеб сайта, тъй като началната страница може да не е толкова важна както е била някога в миналото. Потребителят може директно да

посети друга страница на вашия уеб сайт, защото търсачката я намира точно. Всяка страница от вашия уеб сайт сега става начална страница. Заради това е необходимо да приветствате потребителите на вашия сайт и да ги насърчите към следващи посещения.

За да оцените как потребителите взаимодействат с уеб сайта е добре да се тества използваемостта. Това е свързано, но и различно от областта на дизайна. Тестването на използваемостта е процесът на оценка на взаимодействието на потребителите с уеб сайта. Често включва даване на задача на потребителя, която той да направи в даден сайт и след това да наблюдавате колко добре изпълнява задачата и дали може да я направи. Ако потребителят срещне затруднение или е объркан от дадените му операции, тези проблеми се отбелязват и инспектират, след което решенията се интегрират в сайта.

Обикновено за демонстрационни цели има изградени прототипи. Те се различават от макетите и схематичния дизайн, защото показват функционалност и често демонстрират взаимодействието на потребителя с елементите на страницата. Може да изградите прототип с помощта на HTML, Flash анимация или програма като Balsamiq Mockups или Microsoft SketchFlow.

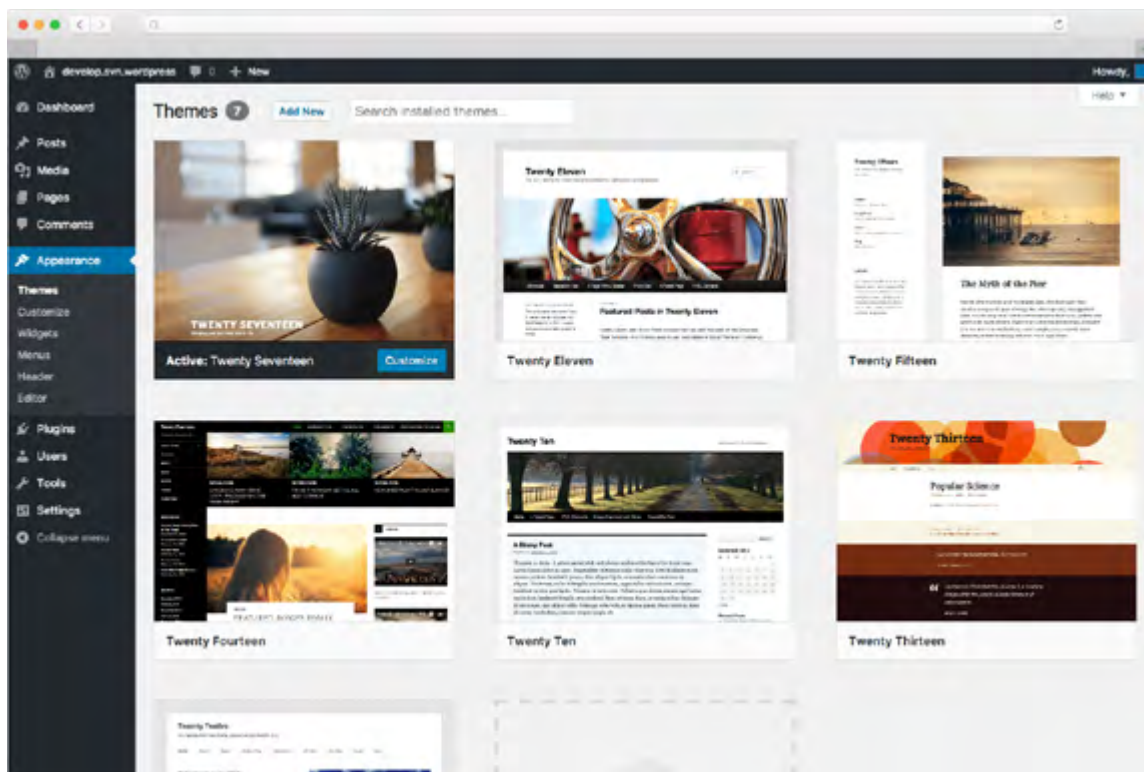
Трябва да запомните, че традиционните макети, схематични дизайни и прототипи не могат напълно да отчитат интерактивния характер на мрежата. Софтуер за фиксиране и прототипиране се развива през годините и нов вид софтуер и уеб приложения правят възможно интерактивното прототипиране. Те включват елементи като бутони за преобразуване, елементи на работна форма, възможност за бързо актуализиране на общи елементи на страницата и проста анимация. За да създадете интерактивни прототипи, можете да използвате софтуер като Adobe Fireworks, Microsoft SketchFlow или EightShapes Unify.

Етапът на планиране е най-забавната част от процеса на създаване на сайта, защото тук можете да предложите най-лудите идеи, които може и да не достигнат до крайния сайт. Затова бъдете креативни по време на творческия процес.

Създаването на страница в WordPress е много подобно на създаването на публикация. Просто помнете, че тези страници са измислени за статично съдържание. За да започнете да добавяте нова страница към вашия WordPress сайт, намерете менюто **Страници (Pages)** в навигационното меню на WordPress. Кликнете върху **Добави на нов (Add new)**. Редакторът на страници в WordPress изглежда почти същия като редактора на публикации, с изключение на няколко различни полета, разположени в дясната страна на екрана. Добавете заглавието на страницата, като Относно (About). След това добавете съдържанието. Разделът **Публикуване (Publish)** на редактора на страници е почти същият като този за писане на постове. Щом сте готови за публикуване, можете да го направите незабавно, да го запишете на чернова или да зададете по-късното публикуване на страницата. Разделът **Атрибути на страницата (Page Attributes)** прилага "родителска" страница и шаблон към новата ви страница. За секцията **Родител (Parent)** можете да организирате страниците си в йерархии. Например, можете да създадете тази нова страница с допълнителни такива под нея. Няма ограничения колко нива можете да използвате за страниците. Някои теми на WordPress имат персонализирани шаблони на страниците, така че следващият раздел на шаблона ви позволява да го приложите към

шаблона на новата страница. Полето "Поръчка" (Order box) ви позволява да поръчате страницата си числово. Страниците обикновено са подредени по азбучен ред, но можете да изберете своята поръчка, като въведете номер в това поле. Вижте страницата за последен път, след което щракнете върху **Публикуване (Publish)**. Добавихте нова страница към вашия WordPress сайт.

За да започнете създаването на първата си публикация в WordPress, намерете менюто **Постове (Posts)** в лявата част на таблото. Можете или да задържите курсора на мишката върху връзката „Публикации“ или да кликнете върху него, за да се разшири и да се разкрие подменюто. Страницата **Добавяне на нови постове (Add New Posts)** може да бъде намерена и от **+ Нов (+ New)** в административната лента на WordPress. Кликнете върху връзката **Добави на нов (Add new)**. Сега ще видите страницата **Добави нова страница за постове (Add New Post Page)**, където можете да създадете първия си пост. Първото поле е мястото, където искате да въведете заглавието на поста си. Следва раздел за **Форматиране на пост** или **редактор на пост (Post formatting section / Post editor)**. Тук ще напишете съдържанието на поста си. Ако погледнете от дясната страна на кутията ще видите два раздела. Има два начина за редактиране на постове: **Външен вид (Visual)** и **Текст (Text)**. Разделът **Външен вид** ще изведе визуалния WYSIWYG редактор. WYSIWYG означава „това, което виждате, е това, което получавате“ (*what you see is what you get*). Тук ще видите лента с инструменти за форматиране с много опции, които можете да използвате в постове си. Ако сте запознати с Microsoft Word или друг софтуер за текстообработка, повечето от тези икони трябва да ви изглеждат познати. Ако щракнете

върху **Текстов раздел (Text tab)**, това ще покаже обикновена HTML версия на редактора. Тази версия е за редактиране на HTML кода на поста ви. За повечето потребители редакторът за външен вид (*Visual*) е най-лесният начин за създаване на пост. В горната част на дясната колона на този екран ще видите полето **Публикуване (Publish)**.

Тук можете да запаметите поста си като чернова, ако искате да се запази за по-късно. Като щракнете върху бутона **Преглед (Preview)**, може да видите как би изглеждал той. **Състояние (Status)** на поста показва дали той е публикуван, запазен като чернова, чака преглед или ако е насрочен за публикуване по-късно. Следващите две връзки показват видимостта на поста - или това, което посетителите ще могат да видят в него. Редът за **Публикуване (Publish line)** показва дали той ще бъде публикуван веднага или към по-късна дата. Следващият раздел е за **категории и маркери (categories and tags)**, предназначени за вашият пост в WordPress. Ако искате да промените опциите на екрана за вашия редактор на постове, просто щракнете върху **раздела с опции (screen options tab)** в горния десен ъгъл. Разширете го, за да разкриете всички опции, които могат да се покажат. Отново от редактора на публикации можете да плъзнете реда на тези полета, за да персонализирате начина, по който са подредени на страницата. Ако някога се нуждаете от помощ, докато сте на страницата **Добави нов пост (Add New Post)**, просто щракнете върху раздела **Помощ (Help tab)** в горния десен ъгъл. От тук ще получите обяснение как да персонализирате показването на поста си, съвети за добавяне на заглавие и използване на редактора, вмъкване на медия и промяна на настройките за публикуване.

Добавянето на маркери към вашите постове в WordPress ще ви помогне да подредите съдържанието на вашия блог. Таговете също ще помогнат на посетителите да се ориентират по-добре в обиколката на вашия сайт. За да добавите маркери към нова публикация, отидете в администраторската зона на вашия **блог > Постове > Добавяне на нов (blog's admin area > Posts > Add new)**. Когато пишете новият си пост, можете да добавите маркер към него, като напишете думата с етикет в полето **Тагове (Tags)** отдясно и щракнете върху бутона **Добавяне (Add)**. Можете да добавите толкова маркери, колкото искате.

Джаджата за маркерите на облака показва набор от всички тагове, които сте поставили на публикациите си. Най-често срещаните маркери ще се показват в най-големия шрифтов размер. Този джаджа е полезна, тъй като дава на вашите читатели кратък преглед на любимите ви теми и им позволява да знаят по кои от тях пишете най-често. Приложението **Облак за тагове (Tag Cloud)** ще показва до 75 от най-популярните ви маркери. Забележка: В джаджата ще се показват само тагове, които са прикачени към постове. Как да изключите таговете? Щракнете върху **Постове > Тагове (Posts > Tags)** в администраторския панел на WordPress. Кликнете върху името на маркера, който искате да изключите. В адресната лента на брауъра намерете номера след **tag_ID =**. Това е идентификационният номер на маркера. Копирайте го и се върнете към вашия **Персонализатор > Джаджи (Customizer > Widgets)**. Кликнете върху облака с тагове, за да отворите настройките на джаджите и поставете идентификатора на маркера в полето **Изключване (Exclude)**. Кликнете върху **Запазване (Save)**, за да запаметите промените.

Мета ключовите думи и мета описанията ви позволяват да оптимизирате търсачките спрямо уеб сайта си (SEO). В този раздел ще разберете как правилно да добавяте мета ключови думи и мета описания в WordPress, използвайки приставката Yoast SEO. Ключовите думи и описания ви позволяват да кажете на търсачките повече за съдържанието на вашите страници и публикации. Ключовите думи са важни думи или фрази, които хората могат да търсят, ако искат да намерят съдържанието, което публикувате. Мета описанието е кратко описание на това, за което се отнася страницата или публикацията ви. Мета ключовите думи и описание са HTML мета маркери и те влизат в заглавката на вашия уеб сайт. Приставката Yoast SEO добавя допълнителен инструмент в редактора на WordPress. Ще видите този нов инструмент на разположение, когато добавите или редактирате публикация или страница. Въпреки това може да се появи и в персонализираното съдържание и в други области, които използват WordPress TinyMCE система за редактиране.

Превъртете надолу, докато не видите секцията **Yoast SEO** под текстовия редактор. Това е контролният панел за Yoast. Този прозорец ще ви покаже в реално време как вашето съдържание се натрупва по отношение на четене, прекомерна употреба на ключови думи и други показатели. Кликнете върху раздела **Въведете ключова дума (Enter your focus keyword)**. Името на този раздел ще се промени, след като въведете конкретна ключова дума, върху която искате да се съсредоточите. Кликнете върху бутона **Редактиране (Edit snippet)** под прегледа на публикациите.

Тук се намира мета описанието на съдържанието. Хората ще видят в резултатите от търсенето информацията, която сте поставили в този блок. Това описание трябва да е кратко, може би едно или две изречения, тъй като хората, които използват търсачките, може и да не го прочетат в цялост. Yoast ще ви информира, ако описанието е твърде дълго, като промени цветната линия под текста на жълта, вместо зелена. Под редактора на фрагменти ще видите опцията за ключова дума. Това е единствената дума, върху която искате публикацията или страницата да се центрират. Не забравяйте да не използвате ключовата дума твърде често в съдържанието. Това се нарича „пренастигане“ и търсачките ще ви „накажат“. Yoast ще провери вашата ключова дума и ще се увери, че я използвате достатъчно пъти. Не искате твърде малко, но определено не искате твърде много. Под определената ключова дума е опцията за мета ключови думи. Тук трябва да въведете ключовите думи за частта, която пишете. Отделете всяка със запетайки, както бихте направили в повечето други системи. Сега всичко, което трябва да направите, е да запаметите и публикувате, след като сте написали поста си.

За да създадете меню, трябва да влезете в панела на WordPress. От менюто **Изглед (Appearance)** отляво на таблото за управление кликнете върху опцията **Менюта (Menus)**, за да изведете редактор на менюто. Кликнете върху **Създаване на ново меню (Create a new menu)** в горната част на страницата. Въведете име за новото си меню в полето **Име на менюто (Menu name box)**. Изберете бутона **Създаване на меню (Create menu)**. Вашето ново персонализирано меню вече е дефинирано.

В този раздел ще се запознаете с управлението на Джаджите. Те са малки блокове, които изпълняват специфични функции. Дават дизайн и структурен контрол на темата на WordPress. Някои специфични характеристики на джаджата ви помагат да добавяте съдържание и функции. Не са еднакви за всяка тема. За да създадете джаджа, изберете **Външен вид > Джаджи (Appearance > Widgets)**. Следните функции се появяват на страницата: **Налични Джаджи (Available Widgets)** - Може да ги използвате, за да добавите към основната си странична лента **Неактивна странична лента (Inactive Sidebar)**. Тъй като те нямат широка употреба могат да бъдат премахнати за постоянно от списъка с джаджи. **Неактивни джаджи (Inactive Widgets)** - изтрива джаджите от страничната лента, но ги съхранява в настройките. **Основна странична лента (Sidebar main)**- всяко приспособление, което добавите тук, ще се появи на вашия сайт, **Управление в персонализатор (Manage in Customizer)** - връща ви към страницата за персонализиране. След това **Плъзнете и Пуснете (Drag and drop)** в **Основната странична лента (Sidebar main)**. Всяка джаджа, която създавате или променяте тук, се показва на вашия сайт.

Когато създавате или редактирате страница на WordPress или публикация в блога, може лесно да добавяте изображения по всяко време с помощта на инструмента в WordPress Media Uploader. За да добавите снимка към вашата страница или публикация, първо трябва да поставите курсора си в пространството на текста, където искате изображението да се появи. Може да поставите курсора и на празен ред, ако искате да се появи само изображението. След като поставите курсора на линията, където искате изображението да се показва, изберете бутона **Добавяне на медия (Add Media)**, за да стартирате интерфейса за качване на медия, след което щракнете върху опцията **Вмъкване на медия (Insert Media)** от списъка в лявата част на прозореца за качване на медия. Може да добавите или изберете снимката, която искате да прикачите към вашата страница или публикация като изберете една от опциите в центъра на прозореца за качване на медия: **Качване на файлове (Upload files)** - качете снимката от компютъра си, като я плъзнете в областта за качване. **Библиотека на медиите (Media Library)** - изберете от всички качени по-рано изображения в библиотека на сайта ви, като изберете това, което искате да добавите към вашата страница или публикация. След като сте избрали или качили изображението, което искате да добавите, ще се покаже квадратче за отметка, намиращо се близо до миниатюрата, потвърждаваща вашия избор и ще видите информация за него, която се показва в прозореца за **Прикачени детайли (Attachment Details)** от дясната страна на прозореца за качване на медия.

За да добавите видео към вашия уеб сайт, всичко, което трябва да направите, е да поставите видеото в WWW адреса в редактора на публикациите. Уверете се, че WWW адресът е в своя ред и не може да се кликва върху него (хипервръзка).

За да добавите галерия на уеб сайта си, първото нещо, което трябва да направите, е да инсталирате и активирате приставката за **Галерия Енвира (Envira Gallery)**. След активиране е необходимо да посетите страницата **Галерия Енвира > Настройки (Envira Gallery > Settings)**, за да въведете вашия лицензен ключ. Може да получите този ключ от вашия акаунт на уеб сайта на галерия Енвира. След като проверите лицензия си ключ, може да преминете към **Галерия Енвира > Добави нов (Envira Gallery > Add new)**, за да добавите първата си галерия. Първо трябва да получите заглавие за вашата галерия и

след това да кликнете върху **Избор на файлове от компютъра (Select files from computer)**, за да качите вашите снимки. Можете също да изберете файлове от вашата медийна библиотека на WordPress, като щракнете върху бутона **Избор на файлове от други източници (Select files from other sources)**. След като качите снимките, те ще се появят в секцията с изображения. Може да изберете иконата с молив на снимката, за да добавите надпис, заглавие и алтернативен текст (alt text) към всяко изображение. След това трябва да щракнете в **раздела за Конфигурация (Config tab)**. Тук може да промените настройките на вашата галерия като позициониране на заглавие и надписи, брой колони, височина, полета, размери на картината, размери на миниатюрите и т.н. След това трябва да кликнете върху раздела **Lightbox**. Този раздел позволява на потребителите да увеличават снимки и да ги разглеждат, без изобщо да напускат страницата. Настройките по подразбиране работят много добре за повечето уеб сайтове, но може да ги разгледате и да ги промените, ако желаете. Вече може да публикувате галерията си, която ще бъде достъпна навсякъде във вашия WordPress сайт. След това трябва да редактирате публикацията или страницата, където искате да я покажете. На екрана за редактиране ще видите новия бутон **Добавяне на галерия (Add Gallery)**, който се намира над редактора на публикациите. Щракването върху него ще изведе изскачащо меню, от където може да изберете галерията, която сте създали. Щракнете, за да изберете галерията и след това изберете бутона за вмъкване. Вече може да запазите и публикувате страницата си. След това посетете уеб сайта си, за да проверите как работи. Когато щракнете върху снимка, тя ще се отвори в изскачащото подвижно поле. Вие сте в състояние да разглеждате изображения в подвижното полето, като натискате лявата и дясната стрелка от клавиатурата си. Галерията ви ще изглежда еднакво страхотна и на мобилни устройства. Потребителите ще могат да увеличат снимката като щракнат два пъти върху нея и чрез плъзгане на пръст по екрана да сменят изображението със следващото или предишното.

Знаете ли, че можете да превърнете вашия WordPress сайт в социална мрежа? Социална мрежа WordPress позволява на потребителите да се регистрират, да се свързват помежду си, да изпращат съобщения и др. WordPress е най-лесната за използване система за изграждане на собствена социална мрежа с помощта на безплатния плъгин BuddyPress. Той е супер гъвкав и се интегрира красиво с всякакъв вид уеб сайт на WordPress. BuddyPress е сестрински проект на WordPress.org. Той е достъпен като безплатен плъгин за WordPress, който можете да инсталирате на вашия уеб сайт. Той превръща вашия сайт WordPress в социална мрежа, която ви позволява да изградите своя собствена онлайн общност.

За регистрация и изтриване на потребители, за предоставянето им на права, можете да използвате Profile Builder plugin. Лесен за използване плъгин за профили, позволяващ *фронт енд* влизане, регистрация на потребителя и редактиране на профил чрез използване на кратки кодове. Ограничете съдържанието въз основа на ролята на потребителя или влезте в "състояние и управление" на ролите и възможностите на потребителя с помощта на вградения редактор на роли (Role editor). Той ви позволява да правите персонализиране на уеб сайта чрез добавяне на *фронт енд* меню за всички ваши потребители, давайки им по-гъвкав начин за промяна на потребителския им профил или регистриране на потребители (*фронт енд* регистрация на потребител). Потребителите с

права на администратор могат да персонализират основни потребителски полета или да добавят конкретни потребителски полета към предните форми. За да постигнете това, просто добавете нова страница и ѝ дайте интуитивно име (т.е. редактиране на профил). Сега всичко, което трябва да направите, е да добавите следния кратък код: [wppb-edit-profile]. Публикувайте страницата и сте готови.